

BARTALIS JÁNOS

LOBOGOTT EGY LÁNG!...

Lobogott egy láng!...

Ott kelt életre Apácán,
az Olt menti kicsi faluban
és felszökkent égmagasra.
A 17-ik század vérzivataros fegyvercsörgése
volt a bölcsődala, mely végigkíserte
rövid élete folyamán.
34 évet élt.

Descartes-nak volt a kortársa, Miltonnak és Zrínyinek.
Velázqueznek, Rembrandtnak és Rubensnek.
Vajon tudtak-e egymásról? ...
Mikor az Obsidio Sigetiana
feltündöklött érces költői nyelvével
a magyar égen,
Ő már írta „teste és lelke nagy fáradságával“
a Magyar Enciklopédiát, hogy a „szűk“ magyar nyelv
tág legyen a tudomány számára.
Es lőn a magyar tudományos nyelv megalapítója.
Doctus doctor volt, a keleti nyelvek tudora.
Fehérváron és Kolozsváron tanított...

Szülőházát — hol volt? — ne keresd.
Elpusztult, nyoma sincs.
Csak a helyét ismerjük a Rabszoros utcában,
ahol a Hágó nevű határrész felé visz az út.
Ő maga — testi mivoltában — milyen volt? —
ne kérdezd.
Olyan volt, mint ahogy a Gy. Szabó Béla-metszeten
láthatod.
Törekény, sápadt, sovány.
Csak két szeme lobogott
és homlokán tündöklött a fény.

Alettát szerette,
a fehérbőrű hollandus leányt,
kít elhozott magával a
„herojniai erdő túlsó feléről“
e nehéz, zürzavaros erdélyi földre.

Szegény Aletta! ...
Itt lett özvegyasszony ...
Most ott nyugosznak mindketten
— egy tragikus élet álmával —
a kolozsvári házsongárdi temetőben
ismeretlen sírban ...

Lobogott egy láng.